

اصول قانون اساسی

در پروتوکل نظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل شصت و پنجم

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۵۰،۲

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۲/۲۸

یژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل شصت و پنجم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۲، ۵۰، ۱۳۹۴

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۲/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

- ۲ ..... اصل شصت و پنجم
- ۲-۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی ۲
- ۲-۱-۱- لایحه انتخابات مجلس شورای اسلامی ۲
- ۲-۱-۲- طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی ۲
- ۳-۱- لایحه کار ۳
- ۴-۱- طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ۴
- ۵-۱- طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور ۴
- ۶-۱- طرح نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان ۶
- ۷-۱- طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ۹
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران ۹
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان ۹
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی ۹
- ۴-۱- استعلام وزیر کشور نسبت به امکان تأخیر در زمان افتتاح مجلس ۱۰
- ۵- تذکرها و ارشادهای قانونی شورای نگهبان ۱۱

اصل شصت و پنجم

پس از برگزاری انتخابات، جلسات مجلس شورای اسلامی با حضور دو سوم مجموع نمایندگان رسمیت می‌یابد و تصویب طرح‌ها و لوایح طبق آیین‌نامه مصوب داخلی انجام می‌گیرد، مگر در مواردی که در قانون اساسی نصاب خاصی تعیین شده باشد. برای تصویب آیین‌نامه داخلی موافقت دو سوم حاضران لازم است.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۱۰۶۴۱ مورخ ۱۳۶۲/۱۱/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه

انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۲/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- در ماده (۸۴)^(۱) که افتتاح مجلس را مقید به وصول اعتبارنامه‌های یکصد و نود نفر از نمایندگان به دبیرخانه مجلس نموده، در حالی که طبق اصل ۶۵ قانون اساسی مجلس با دو سوم نمایندگان می‌تواند رسمیت پیدا کند و قید مذکور در ماده (۸۴) ممکن است در برخی موارد موجب فترت و عدم تشکیل مجلس گردد، مغایر با قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲- نظر شماره ۳۵۲۲ مورخ ۱۳۶۴/۳/۱۲ شورای نگهبان در خصوص طرح احیاء

و واگذاری اراضی مزروعی^(۲) مصوب ۱۳۶۴/۲/۲۹ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- ماده (۶)^(۳) خارج از موضوع و بر این طرح اضافه شده و ارتباطی به

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصت و سوم، شماره ۱-۱-۱.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح رسیدگی به مالکیت زمین‌های زراعی و احیاء و واگذاری اراضی در جمهوری اسلامی ایران» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. ماده ۶- اراضی دائری که بعد از پیروزی انقلاب به نحوی تا آخر سال ۵۹ در سراسر کشور و تا آخر سال ۱۳۶۳ در کردستان در اختیار غیرمالک قرار گرفته و روی زمین کشت نموده است (کشت موقت) به حکم ضرورت به کشاورزان متصرف که واجد شرایط زیر باشند:

الف- بی‌زمین یا کم‌زمین

ب- ممر درآمدی غیر از کشاورزی نداشته باشد.

مسئله اصلاحات ارضی ندارد و اگر هم به عنوان ضرورت مشروع کردن تصرف اراضی دائر حتی به نحو زور و غصب و عدوان قابل قبول شود باید به طور مستقل و به نحوی که نمایندگان محترم بتوانند به طور متعارف و معمول در آن اظهار نظر نمایند در مجلس عنوان و مطرح شود.

۱-۳- نظر شماره ۹۸۵۵ مورخ ۱۳۶۶/۹/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه کار مصوب ۱۳۶۶/۸/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- در ماده (۱۴۸)^(۱) نظر به اینکه به قانون تأمین اجتماعی زمان طاغوت

→

ج- ساکن محل باشد.

واگذار می‌شود و بهای عادلانه آن به صاحبان زمین بعد از کسر بدهی قانونی و شرعی توسط کشاورزان فعلی پرداخت خواهد شد و بعد از پرداخت آخرین قسط، سند رسمی و ثبتی مالکیت به وسیله هیئت‌های (۷) نفره موضوع ماده (۱۰) به کشاورزان داده خواهد شد.

ارسال مجدد مصوبه مورخ ۱۳۶۴/۲/۲۹ مجلس به شورای نگهبان، طی نامه شماره ۱/۱۲۹۹/ق مورخ ۱۳۶۴/۸/۱۹ مجلس:

ماده ۶- اراضی دائری که به نحوی تا سال ۵۹ در سراسر کشور و سال ۱۳۶۰ در کردستان در اختیار غیرمالک قرار گرفته و روی زمین کشت نموده است (کشت موقت) به حکم ضرورت به کشاورزان متصرف که واجد شرایط زیر باشند:

الف- بی‌زمین یا کم‌زمین

ب- ممر معاشی غیر از کشاورزی نداشته باشد.

ج- ساکن محل باشد.

واگذار می‌شود و بهای عادلانه آن به صاحبان زمین بعد از کسر بدهی قانونی و شرعی توسط کشاورزان فعلی پرداخت خواهد شد و بعد از پرداخت آخرین قسط، سند رسمی و ثبتی مالکیت به وسیله کمیسیون ماده (۵) به کشاورزان داده خواهد شد.

نظر شماره ۴۸۶۱ مورخ ۱۳۶۴/۸/۳۰ شورای نگهبان در پاسخ به نامه شماره ۱/۱۲۹۹/ق مورخ ۱۳۶۴/۸/۱۹ مجلس شورای اسلامی:

شورای نگهبان طی نامه شماره ۳۵۲۲ مورخ ۱۳۶۴/۳/۱۲ نظرات و ایرادات خود را طی (۸) بند به مجلس شورای اسلامی اعلام نموده است؛ بنابراین ارسال مجدد همان مصوبه به شورای نگهبان مورد نداشته، مقرر فرمایید پس از طرح مجدد مصوبه در مجلس و تصویب اصلاحیه‌های لازم، جهت اظهار نظر به شورای نگهبان فرستاده شود.

(در خصوص ایراد شورای نگهبان، اصلاحی از سوی مجلس انجام نشده و لذا این طرح، به سرانجام قانونی نرسیده است.)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل

←

ارجاع شده و قانون مذکور از طریق مجلس شورای اسلامی مراحل تصویب را طی نکرده است قابل تأیید نیست.

۴-۱- نظر شماره ۲۸۹۴۹/۳۰/۸۷ مورخ ۱۳۸۷/۸/۹ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۸۷/۷/۲۱ مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- ماده (۳۲) موضوع ماده الحاقی (۴) و تبصره آن،^(۱) نظر به اینکه اطلاق آن شامل امور مربوط به آیین نامه نیز می شود، مغایر اصل ۶۵ قانون اساسی شناخته شد.

۵-۱- نظر شماره ۳۷۷۵۸/۳۰/۸۸ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۶ شورای نگهبان در خصوص طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۵-۱- در بند (۳) ماده (۳)،^(۲) «شیوه نگارش طرح ها و لوایح ... و تعریف لغات

→

پنجاه و هشتم، شماره ۱-۶-۱.

۱. ماده ۳۲- ماده ذیل به آیین نامه داخلی الحاق می شود:

ماده الحاقی ۴- تغییر شرح وظایف و اختیارات کمیسیون ها توسط هیئت رئیسه مجلس یا هر یک از کمیسیون ها و یا حداقل پنجاه نفر از نمایندگان پیشنهاد می شود و پس از تصویب در جلسه مشترک هیئت رئیسه مجلس، اعضای کمیسیون تدوین آیین نامه داخلی و رؤسای کمیسیون های تخصصی اجراء می شود. تبصره- جلسه مشترک فوق الذکر به ریاست رئیس یا یکی از نواب رئیس مجلس و با حضور حداقل دو سوم اعضای رسمیت می یابد و مصوبات آن با رأی حداقل دو سوم اعضای حاضر معتبر خواهد بود و مصوبات به اطلاع نمایندگان خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

سطر اول ماده الحاقی (۴) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده الحاقی ۴- تغییر شرح وظایف و اختیارات کمیسیون ها با رعایت کلیت آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی توسط هیئت رئیسه ...

نظر شماره ۲۹۳۱۸/۳۰/۸۷ مورخ ۱۳۸۷/۹/۲ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی:

در ماده (۳۲) موضوع ماده الحاقی (۴)، علی رغم اصلاح به عمل آمده، ایراد ... شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در ماده الحاقی (۴)، کلمه «تغییر» حذف و عبارت «تعیین مصادیق و تهیه» جایگزین شود.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل

←

تخصصی» ... «جهت طی مراحل قانونی»، که شامل تغییر در مراد مقنن نیز می‌شود، مغایر اصول ۵۸، ۶۵ و ۷۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵-۲- تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۴)،^(۱) مغایر اصول ۶۵ و ۷۴ قانون اساسی

→

پنجاه و هشتم، شماره ۱-۹-۲.

۱. ماده ۴- نمایندگان مجلس شورای اسلامی، دولت و شورای عالی استان‌ها قبل از تقدیم طرح یا لایحه به مجلس در خصوص امور زیر از معاونت استعلام می‌نمایند:

۱- وجود قوانین متعارض یا مرتبط با طرح و لایحه پیشنهادی

۲- انطباق طرح و لایحه پیشنهادی از نظر شیوه نگارش تخصصی قوانین

۳- لزوم یا عدم لزوم قانون‌گذاری در موضوع یاد شده

۴- انطباق طرح و لایحه با آیین‌نامه داخلی مجلس، قانون برنامه، سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی نظام و اسناد بالادستی.

تبصره ۱- چنانچه نظر معاونت در طرح‌ها و لوایح لحاظ نشود، پاسخ استعلامات فوق به همراه طرح یا لایحه پیشنهادی تقدیم مجلس خواهد شد تا نمایندگان در جریان آن واقع شوند.

تبصره ۲- چنانچه در موضوعات فوق استعلام نشده باشد، هیئت رئیسه موظف است در موارد عادی قبل از اعلام وصول طرح یا لایحه و در موارد فوریتی بعد از تصویب فوریت از معاونت استعلام نماید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره (۱) ماده (۴) به شرح ذیل اصلاح شد:

تبصره ۱- نظر معاونت در مورد طرح‌ها و لوایح به همراه طرح یا لایحه پیشنهادی تقدیم مجلس خواهد شد تا نمایندگان در جریان آن واقع شوند.

- تبصره (۲) ماده (۴) به شرح ذیل اصلاح شد:

تبصره ۲- چنانچه در مورد موضوعات فوق استعلام نشده باشد، هیئت رئیسه نظر معاونت را استعلام می‌نماید.

نظر شماره ۸۹/۳۰/۳۸۱۹۹ مورخ ۱۳۸۹/۲/۱۵ شورای نگهبان در خصوص طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی:

- اشکالات ماده (۴)، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده در تبصره‌ها، رفع نشده و کماکان به‌قوت خود باقی است.

- تبصره (۲) ماده (۴)، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، چون تغییر در آیین‌نامه داخلی مجلس است، باید در تصویب آن اصل ۶۵ قانون اساسی رعایت شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۹/۳/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در انتهای پاراگراف اول ماده (۴) جمله زیر اضافه شد:

این استعلام مانع طی مراحل تصویب طرح‌ها و لوایح نخواهد شد.

←

شناخته شد.

۱-۶- نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۴۲۵۹ مورخ ۱۳۹۰/۷/۳۰ شورای نگهبان در خصوص طرح نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان^(۱) مصوب ۱۳۹۰/۷/۶ مجلس شورای اسلامی: ۱-۶-۱- نظر به اینکه تشکیل هیئت به نحو مذکور در ماده (۱)،^(۲) دارای ماهیت

→

- تبصره (۲) ماده (۴) با رأی مثبت بیش از دو سوم نمایندگان حاضر عیناً به تصویب رسید.
 ۱. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح نظارت مجلس بر امور نمایندگان» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.
 ۲. ماده ۱- به منظور حفظ شأن و منزلت نمایندگان و نظارت بر آنها در ابتداء هر دوره مجلس شورای اسلامی و حداکثر سه ماه پس از انتخاب هیئت رئیسه دائمی، هیئت نظارت که از این پس هیئت نامیده می شود مرکب از افراد زیر برای همان دوره تشکیل می گردد:
 الف- یکی از نواب رئیس به انتخاب هیئت رئیسه برای هر سال
 ب- یک نفر از اعضاء ثابت کمیسیون اصل نودم (۹۰) به انتخاب مجلس
 پ- یک نفر از اعضاء کمیسیون قضایی و حقوقی به انتخاب مجلس
 ت- چهار نفر از سایر نمایندگان به انتخاب مجلس
 مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
 صدر ماده (۱) به شرح ذیل اصلاح می گردد:
 ماده ۱- به منظور حفظ شأن و منزلت نمایندگان و نظارت درباره امور مربوط به دوران نمایندگی در ابتداء ...

نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۵۸۹۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۴ شورای نگهبان در خصوص طرح نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس شورای اسلامی:
 همان طور که در نامه قبلی این شورا آمده، نظر به اینکه مواد (۱)، (۶) و (۸) دارای ماهیت آیین نامه ای هستند، چنانچه رأی گیری با نصاب دو سوم حاضران انجام شده است، اعلام تا اظهار نظر گردد و گرنه اشکال سابق این شورا مبنی بر مغایرت با قسمت اخیر اصل ۶۵ قانون اساسی کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
 - ماده ۱- به منظور حفظ شأن و منزلت نمایندگان و نظارت درباره امور مربوط به دوران نمایندگی در ابتداء هر دوره مجلس شورای اسلامی و حداکثر سه ماه پس از انتخاب هیئت رئیسه دائمی، هیئت نظارت که از این پس هیئت نامیده می شود مرکب از افراد زیر برای همان دوره تشکیل می گردد:
 الف- یکی از نواب رئیس به انتخاب هیئت رئیسه برای هر سال
 ب- یک نفر از اعضاء کمیسیون اصل نودم (۹۰) به انتخاب مجلس
 پ- یک نفر از اعضاء کمیسیون قضایی و حقوقی به انتخاب مجلس

←

آیین‌نامه‌ای است و نیاز به تصویب دو سوم حاضران دارد، مغایر قسمت اخیر اصل ۶۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۶-۲- علاوه بر اینکه ماده (۶)، همان ایراد مذکور در بند (۲) [۱-۴-۱] را دارد، بندهای (چ)، (ح)، (ذ) و (ر) آن نیز چون مغایر احکام و تکالیف مقرر در قانون اساسی برای مجلس و نمایندگان می‌باشد، خلاف اصول متعدد قانون اساسی است. همچنین تبصره (۲) این ماده نیز، مبنیاً بر ایراد بند (ر) واجد ایراد می‌باشد.^(۱)

→

ت- چهار نفر از سایر نمایندگان به انتخاب مجلس

- شایان ذکر است که مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ با نصاب آراء دو سوم حاضران به تصویب نمایندگان رسیده است.

۱. ماده ۶- هیئت با توجه به اهمیت تخلفات و شرایط و موقعیت ارتکاب آنها نسبت به اعمال یک یا چند مجازات ذیل که طبق ماده (۶) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی قابل اجراء است، تصمیم می‌گیرد:

الف- تذکر شفاهی بدون درج در پرونده

ب- تذکر کتبی با درج در پرونده

پ- اخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم تکرار تخلف

ت- کسر حقوق از یک ماه تا یک سال به میزان یک دوم

ث- محرومیت از عضویت در مجامع و شوراها یا کمیته‌های تحقیق و تفحص

ج- محرومیت از نامزدی برای عضویت در هیئت رئیسه مجلس و هیئت رئیسه کمیسیون‌ها

چ- لغو عضویت در مجامع و شوراها و یا کمیته‌های تحقیق و تفحص

ح- لغو عضویت در هیئت رئیسه مجلس و هیئت رئیسه کمیسیون‌ها

خ- اعلام یک یا چند تخلف نماینده در جلسه غیرعلنی توسط رئیس مجلس

د- اعلام یک یا چند تخلف نماینده در جلسه علنی توسط رئیس مجلس

ذ- محرومیت از شرکت در جلسات مجلس و کمیسیون‌های تخصصی تا سه ماه با پیشنهاد هیئت و تصویب مجلس

ر- لغو اعتبارنامه نماینده به پیشنهاد هیئت و تصویب مجلس.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بندهای (چ)، (ح)، (ذ)، (ر) و تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۶) حذف می‌گردد و متناسب با این اصلاح، ردیف بندها و شماره تبصره‌ها تغییر می‌یابد.

نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۵۸۹۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۴ شورای نگهبان در خصوص طرح نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس شورای اسلامی:

همان‌طور که در نامه قبلی این شورا آمده، نظر به اینکه مواد (۱)، (۶) و (۸) دارای ماهیت آیین‌نامه‌ای

←

۱-۶-۳- ماده (۸)^(۱) مبنیاً بر ایرادات معموله در ماده (۶)، مغایر قسمت اخیر اصل

→

هستند، چنانچه رأی گیری با نصاب دو سوم حاضران انجام شده است، اعلام تا اظهار نظر گردد و گرنه اشکال سابق این شورا مبنی بر مغایرت با قسمت اخیر اصل ۶۵ قانون اساسی کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- ماده ۶- هیئت با توجه به اهمیت تخلفات و شرایط و موقعیت ارتکاب آنها نسبت به اعمال یک یا چند مجازات ذیل که طبق ماده (۶) قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی قابل اجراء است، تصمیم می گیرد:

الف- تذکر شفاهی بدون درج در پرونده

ب- تذکر کتبی با درج در پرونده

پ- اخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم تکرار تخلف

ت- کسر حقوق از یک ماه تا یک سال به میزان یک دوم

ث- محرومیت از عضویت در مجامع و شوراها یا کمیته های تحقیق و تفحص

ج- محرومیت از نامزدی برای عضویت در هیئت رئیسه مجلس و هیئت رئیسه کمیسیون ها

چ- اعلام یک یا چند تخلف نماینده در جلسه غیرعلنی توسط رئیس مجلس

ح- اعلام یک یا چند تخلف نماینده در جلسه علنی توسط رئیس مجلس

- شایان ذکر است که مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ با نصاب آراء دو سوم حاضران به تصویب نمایندگان رسیده است.

۱. ماده ۸- تصمیمات هیئت در خصوص اعمال بندهای (الف)، (ب) و (ت) ماده (۶) این قانون قطعی است و در سایر موارد ظرف ده روز توسط نماینده مربوط قابل اعتراض می باشد. در این صورت موضوع در جلسه هیئت تجدیدنظر متشکل از اعضاء هیئت رئیسه و رؤسای کمیسیون های دائمی مجلس مورد رسیدگی قرار می گیرد.

تبصره- تصمیمات هیئت تجدیدنظر و مجلس درباره نمایندگان در اجرای این قانون قابل طرح در مراجع قضایی نیست.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ماده (۸) حذف می گردد.

نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۵۸۹۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۴ شورای نگهبان در خصوص طرح نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس شورای اسلامی:

همان طور که در نامه قبلی این شورا آمده، نظر به اینکه مواد (۱)، (۶) و (۸) دارای ماهیت آیین نامه ای هستند، چنانچه رأی گیری با نصاب دو سوم حاضران انجام شده است، اعلام تا اظهار نظر گردد و گرنه اشکال سابق این شورا مبنی بر مغایرت با قسمت اخیر اصل ۶۵ قانون اساسی کماکان به قوت خود باقی است.

←

۶۵ قانون اساسی است. همچنین تبصره این ماده نیز مغایر اصل ۱۵۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۷- نظر شماره ۹۱/۳۰/۴۶۴۲۳ مورخ ۱۳۹۱/۲/۳ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۹۱/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۷-۱- قسمت اخیر تبصره (۳) ماده الحاقی موضوع ماده (۳۱)،^(۱) مغایر اصل ۶۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۸- تصمیمات هیئت در خصوص اعمال بندهای (الف)، (ب) و (ت) ماده (۶) این قانون قطعی است و در سایر موارد ظرف ده روز توسط نماینده مربوط قابل اعتراض می‌باشد. در این صورت موضوع در جلسه هیئت تجدیدنظر متشکل از اعضاء هیئت رئیسه و رؤسای کمیسیون‌های دائمی مجلس مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

- شایان ذکر است که مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ با نصاب آراء دو سوم حاضران به تصویب نمایندگان رسیده است.

۱. تبصره‌های (۱) و (۳) ماده الحاقی موضوع ماده (۳۱) طرح، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- در صورت عدم تصویب بودجه سالانه کل کشور تا پانزدهم اسفندماه، رسیدگی به چند دوازدهم بودجه حداکثر طی پانزده روز انجام می‌شود و نحوه رسیدگی به آن را هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی تعیین می‌نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۲/۳۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره (۳) ماده الحاقی موضوع ماده (۳۱) طرح، حذف می‌شود.

۴-۱- نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۵۱۵ مورخ ۱۳۷۵/۳/۶ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام وزیر کشور نسبت به امکان تأخیر در زمان افتتاح مجلس:

شماره: ۱/۳۳۸۲/و

تاریخ: ۱۳۷۵/۳/۶

محضر شورای محترم نگهبان

سلام علیکم

همان گونه که مستحضرید چندی است که عده‌ای از نمایندگان محترم مجلس در مورد افتتاح مجلس پنجم در تاریخ ۷۵/۳/۱۲ تردید کرده‌اند و معتقدند که خلاف صریح قانون اساسی است که می‌گوید کشور نباید هیچ‌گاه فاقد مجلس باشد. ما به عنوان وزارت کشور، خود را همواره پاسدار قانون می‌دانیم، ضمن اینکه وزارت کشور بنا به ملاحظه ایام عزاداری حضرت اباعبدالله‌الحسین علیه‌السلام و مسئولیت و ضرورت حضور کلیه عناصر کلیدی نظام و عمده شرکت‌کنندگان در مراسم افتتاحیه مجلس و نمایندگان پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی در این مراسم، که هر چه داریم از امام حسین (ع) است، لطفاً بفرمایید آیا افتتاح مجلس در روز شنبه ۷۵/۳/۱۲ اشکال قانون اساسی ندارد؟ و آیا بازگشایی مجلس در روز یادشده معنایش این است که کشور چندین روز فاقد مجلس است؟ با تشکر فراوان والسلام علیکم ورحمت‌الله.

علی محمد بشارتی

وزیر کشور

شماره: ۷۵/۲۱/۰۵۱۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۳/۶

وزیر محترم کشور

با سلام

نامه شماره ۱/۳۳۸۲/و مورخ ۱۳۷۵/۳/۶ در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۳/۶ شورای

نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«با توجه به صراحت اصول ۶۳ و ۶۵ قانون اساسی که معیار و ملاک وجود

مجلس را برگزاری انتخابات می‌داند، افتتاح دوره پنجم مجلس شورای اسلامی در

تاریخ ۷۵/۳/۱۲ بلا اشکال است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم مکملبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را ایفا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از توانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سمیه قدس،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir